

gospodarskih razmerah slovenskega kmeta in o načinu, kako naj bi se mu pomagalo. In ušla mu je iz ust beseda kolektivizacija. S tem je hotel reči, naj se naredijo pri nas skupna kmečka posestva kot na Ruskem in kriza bo rešena. Na to sem rekel: Le pojdite na kmete in začnite o tem govoriti. Boste že videli, kaj vam bodo kmetje povedali. Ali je kaj govoril kje, mi ni znano.

Slepota! Kolektivizacija v Rusiji ni zboljšala gospodarskega položaja. Kolike so bile pa pri tem žrtve! Kmetje so se uklonili le živinski sili judovskega marksizma. Zdravnik dr. R. Trušnovič je vse to sam videl in piše o prvih dneh kolektivizacije (R. golos šte. 197 str. 3) takole: »Prve dni kolektivizacije smo opazili silni naval bolnikov v bolnišnice. Medicina je stala nenkrat med dvema ognjema. Na eni strani je iskalo ljudstvo pomoči zaradi olajšanja svoje usode, na drugi strani so zahtevale oblasti trdo in neusmiljeno ravnanje. Medjem bolnikov pri naših zdravnikih se je povišal od zakonitih 40 oseb v teku 5 in pol ure na 80, 100 in 120. Ljudje so se z vsemi močmi trudili dobiti potrdilo o bolezni, da bi opravičili svoje neželjenje zapisati se v kolhoze ali pa, da bi jim ne bilo treba iti na kolhozno delo. Prav posebno so želeli dobiti potrdilo o invalidnosti. Prišli so ljudje, ki so imeli po 20 let kilo, a so jo trpeli, zdaj pa so jih kolhozi prisilili, da so prišli na operacijo.«

In dalje piše dr. Trušnovič (R. golos šte. 198 str. 2): »Leta 1932 je pokazala statistika, da je mnogo ljudi umrlo, ker niso prišli o priložnosti v bolnišnico, ali sploh niso prišli. Skoraj vsak bolnik iz daljnih krajev se je pritoževal nad nečloveškim ravnanjem načelnikov. Načelniki kolhozov niso hoteli dati konj za prevoz bolnikov v bolnišnice. »Pusti, naj izdihne, konj ne dam«, so govorili. Posebno mi je ostal v spominu 20letni kmečki mladenič, ki je

pet dni ležal doma z okuženo rano. Ko so ga pripeljali v bolnišnico, so mu morali odrezati nogo. O, kako je on prosil predsednika kolhoza, a konj ni hotel dati.

Zdravniki so večkrat govorili o tem in pošiljali resolucije oblasti, a vse z ničnim uspehom. Predsedniki kolhozov so mi govorili: »Veste, g. doktor, mi postajamo vprav zveri. Vsak dan prihaja k nam nekaj načelnikov in vsak izmed njih grozi: Če ne izpolniš načrta, te oddamo sodišču! Vsak dan prejemamo pisma, ukaze in naredbe, in sicer vse z grožnjami. Pomislite, vse se konča z grožnjo: Za neizpolnjenje načrta te oddamo sodišču, očitajo vse mogoče, izključiti nas hočejo iz stranke. Eden se je pa določno izrazil: Ne maramo bolnikov, načrt se mora izpolniti, ali pa naj gre duša ven! Tako smo postali iz napol-zveri prave zveri...«

Nazadnje so sovjeti pritisnili zdravnike v boj proti kulakom (večjim kmetom). Rekli so: Vi zdravniki ste nevtralni. Vi pomagajte kulakom baš tako kot delavcem in kolhoznikom. Očitati so zdravnikom, da se ne morejo osvo-

boditi »buržujskih« predsodkov in so jim dali nalogo, tako postopati, da bo tudi pri zdravniški pomoči kulak čutil, da je sovražnik oblasti.

Tako so sovjeti pri ustanovitvi kolhozov vpregli tudi zdravnike v svoj voz. Postreči so morali v prvi vrsti tistim, kateri so bili oblasti po volji, kulakom in drugim pa samo na pol in s slabejšimi zdravili.

To je poročilo od zdravniške strani. Koliko stotisoč ruskih kmetov in družin pa je moralo iti na sever in v Sibirijo na prisilno delo, ker se niso hoteli vpisati v kolhoze?! Kubanski kazaki so radi tega skoraj izginili! Toliko žrtev so požrli kolhozi, kljub temu pa manjka v Rusiji kruha. Po naj-novejših poročilih se ljudje pred pekarnami še vedno nastavljajo v vrste. Kolhozi ne uspevajo. Na zadnjem kongresu kolektivnih gospodarstev je izjavil komisar Jakovljev, da pri kolhozih primanjkuje strokovnih kmetov, da ljudje ne poznajo odgovornosti ter discipline. Če sovjetski poglavar to že sam priznava, mora biti res žalostno. Zdaj naj pa še kdo misli na kolhoze med — slovenskimi kmeti! A.

DRUŠTVENE VESTI

Fantom vojakom.

Sprejmite tudi od mene nekaj prijaznih besed in nasvetov! Pred vsem vas prosim, fantje: Bodite vedno in povsod poštene, dostojni in plemeniti; ne pozabite nikoli, da ste Slovenci in katoličani; bodite vedno ne prevzetni, pač pa ponosni fantje, zavedajoč se, da ste up in nada našega naroda in njegove bodočnosti. Izogibljite se slabe družbe, ki je je povsod več kot preveč! Napram ženskemu spolu se vedite dostojno, kakor pravi vitezi; izgubljenih žensk pa se izogibljite, če nočete propasti ne le

duševno, temveč tudi telesno. Prosim vas tudi, ne posnemajte slabih navad kletve in psovke. Sprejmite rajši to, kar tamkaj najdete dobrega in lepega. Pokažite južnim bratom, da ste sinovi enega najbolj kulturnih slovanskih narodov. Pokažite jim s svojim vedenjem, da pripadate zeleni in cvetoči, obilno žlahtnega sadu obetajoči veji mogočnega slovanskega debla. Če se boste ravnali po teh nasvetih, si boste pridobili ljubezen in spoštovanje povsod in po vas si bo pridobil ljubezen in spoštovanje ves slovenski narod. Naša domovina pa bo na vas, fantje dragi, lahko res ponosna in vesela takih sinov. Bog z vami fantj., pa srečno se vrnite!

Joško iz Slovenskih goric.

*

in po kolovozih ter po vinogradih navzdol, samo da bi se skrili pred puško.

Izmed tolikerih bežečih je imel edini Sromljan Martin Petan toliko poguma, da je hotel na smrt zadetega Vinka dvigniti ter ga zavleči v kako hišo, da ne bi izkrvavel. Ker ni poslušnil povelja poveljnika žandarske ekspedicije, naj pusti ustreljenega, kjer je obležal, sta zadeli tudi njega dve krogli. Zgrudil se je na Vinka ter izdahnul na že mrtvem voditelju zadnjih kmečkih puntarjev!

Žandarji so stražili ustreljena, dokler ni prišla drugo predpoldne sodna komisija. Trupla so na naglo raztelesili in pokopali obe žrtvi pod zaščito bajonetov in ob prisotnosti le najozjega sorodstva.

Razkuževalna komisija se ni usidrala na Sromljah, čeravno so jo uvedli s prelitjem krvi — žandarji.

Sploh ni videl nikdo več od onega krvavega dne na Sromljah ušivcev. Kdaj so se razšli, zakaj so se razlezli ter zginili iz podnjih krajev, že tedaj ni vedel nikdo natančno pojasniti.

Isti dan, ko se je podal en del razkuževalcev v Sromlje, je šel drugi del pod vodstvom Ivana Ver-

stovšeka proti Kapelam v Lahov vinograd blizu podružnice Sv. Urha v pišečki župniji. Ravno so mislili pričeti z izsekavanjem in vbrizgavanjem hudičevega olja, že se je pojavilo devet mož. Oboroženi so bili z okovanimi palicami in z noži za sarami škornjev.

Zapovedali so: »Pustite vinograd in pojdite domov, sicer si pripišete posledice sami sebi!«

Komisija se je odstranila iz vinograda in sedla zunaj na trato. Šele po umiku ušivcev so odšli tudi puntarski patrulerji.

Razkuževalci so ležali mirno v senci od zjutraj do tretje ure popoldne, ko je prišel Verstovšek s tremi orožniki iz Bizeljskega.

Puntarji so prišli tudi opoldne nadzirat, če komisija miruje ali ne. Ker niso delali, so se obrnili ter odšli.

Člani komisije so ležali v takem strahu pred obračunom neznancev, da se niso upali niti po vodo, da bi si pogasili žejo.

Dalje sledi.

Neslišno letalo.

Londonski list »Daily Mail« je poročal, da so nemški inženjerji napravili letalo, ki leti po zraku brez hrupa. V Nemčiji delajo poskuse s tem letalom vsak dan v bližini Kottbusa, toda te poskuse krijejo s tem, da spremlja neslišni aparat pri vsakem dvigu v zrak še drugi aeroplan. V Kottbusu imajo tudi veliki podzemski hangar za aeroplane, o katerem je inozemstvu še malo znano.

Zaušnice v srednjem veku.

Če so hoteli v srednjem veku, da bi si navzoči dobro zapomnili, kar so čuli ob priliki važnega predavanja, so delili zaušnice.

Širite „Slov. gospodarja“!